

PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2020 m. vasario 18 d. Nr. T1- 2
Panevėžys

Iškilmingas Savivaldybės tarybos posėdis įvyko 2020 m. vasario 16 d., pradžia 12.00 val., pabaiga 13.30 val.

Posėdžio pirmininkas – Povilas Žagunis, Savivaldybės meras.

Posėdžio sekretorė – Vita Jareckienė, Kanceliarijos skyriaus raštvedė.

Į Savivaldybės tarybą išrinkti 25 nariai. Posėdyje dalyvavo 21 Tarybos narys (sąrašas pridedamas), Lietuvos Respublikos Seimo narė Guoda Burokienė, Lietuvos Respublikos Seimo narys Petras Nevulis, rajono Garbės piliečiai: Vytautas Rapolas Gritėnas, Pranciškus Benediktas Tamulionis, buvę Panevėžio rajono savivaldybės vadovai, savivaldybės administracijos darbuotojai, Vadoklių seniūnijos gyventojai, Panevėžio rajono gyventojų bendruomenių atstovai, seniūnijų seniūnai ir seniūnaičiai.

Savivaldybės meras Povilas Žagunis skelbė iškilmingo posėdžio pradžią, kvietė giedoti Lietuvos valstybės himną, po kurio pristatė posėdžio darbotvarkę.

DARBOTVARKĖ:

1. Pranešimas, skirtas Lietuvos Valstybės atkūrimo dienai paminėti.
2. Iškilminga Panevėžio rajono Garbės piliečio vardo suteikimo ceremonija.

1. Pranešimas, skirtas Lietuvos Valstybės atkūrimo dienai paminėti.

Savivaldybės mero pavaduotojas Antanas Pocius suteikė žodį Savivaldybės merui Povilui Žaguniui pasveikinti susirinkusiuosius.

Sveikinimo kalboje Panevėžio rajono savivaldybės meras Povilas Žagunis visiems linkėjo vienybės, orumo ir išminties, puoselėjant ir kuriant Tėvynę Lietuvą, jos gerovę. „Visi esame nuoširdžiai dėkingi mūsų protėviams, Vasario 16-osios nepriklausomybės akto signatarams, visiems to meto žmonėms. Kas žino, kokiai valstybei ir tautai šiandien mes save priskirtume, jeigu nebūtų iškilusių tokių asmenybių, nulėmusių valstybės ir kiekvieno lietuvių ateitį“, – sveikindamas susirinkusiuosius sakė meras P. Žagunis. Anot jo, lietuvių tauta labai unikali. Ji turi daug datų – valstybės gimimo, įkūrimo, atkūrimo. Tai liudija sudėtingą valstybės istoriją ir geopolitinę padėtį. P. Žagunis ragino džiaugtis, kad sugebėjome išlikti, išsaugoti vieną seniausių kalbų pasaulyje, savo identitetą.

Savivaldybės mero pavaduotojas Antanas Pocius suteikė žodį humanitarinių ir istorijos mokslų daktarui Mindaugui Nefui perskaityti pranešimą.

Pasak M. Nefo, visų pirma buvo Aktas, kuriame suraityti 122 žodžiai. Tai labai nedaug, tačiau juose telpa keturios esminės idėjos, kurios kūrė ir tebekuria mūsų valstybę. Nepriklausomybės aktą pasirašė 20 asmenybių, kurių 18 gimė kaime, o iš jų 16 – ūkininkų šeimose. Vienas signataras – Antanas Smetona kilęs iš šio krašto – kaimo netoli Vadoklių. Anot jo, labai

prasminga kalbėti ir apie įamžinimą minint tarpukario Lietuvos prezidentą A. Smetoną – daugybę metų sostinėje diskutuojama, ar reikalingas paminklas, o jo krašto žmonės be didesnio triukšmo paminklą pastatė. „Labai simboliška, jog tas paminklas pastatytas praktiškai kitoje kelio pusėje nei jo gimtoji sodyba. Kiekvienas, pravažiuojantis pro Užulėnio kaimą, yra sutinkamas arba išlydimas A. Smetonos“, – atkreipė dėmesį istorikas. Esminės idėjos, M. Nefo teigimu, Vasario 16-osios akte atsispindi keturios, atrodytų, labai paprastos idėjos, tačiau jas įgyvendinti buvo labai sunku, kartais net neįmanoma. Pirmoji idėja, pasak istoriko, skelbė, kad Lietuva yra nepriklausoma valstybė. Lietuva savo valstybę įkūrė XIII amžiuje. Karaliaus Mindaugo ir kunigaikščių valstybė gyvavo iki XVIII amžiaus ir buvo išnykusi iki pat 1918 metų. „Įsivaizduojate, ką tai reiškia? Nebebuvo likę nė vieno žmogaus, kuris ne tik tiesiogiai prisimintų gyvenimą nepriklausomoje valstybėje, bet ir žmogaus, kuris būtų apie tai girdėjęs iš tiesioginio amžininko“, – pabrėžė M. Nefas. Pasak jo, 1918-aisiais įtvirtinant nepriklausomos valstybės nuostatą, norėta pasakyti, kad atkuriamą ta pati nuo XIII amžiaus buvusi valstybė, tik kitu pavidalu. Antra labai svarbi dokumente įtvirtinta idėja – valstybė turi remtis demokratija. 1920 m. Lietuvoje įvyko pirmieji rinkimai. Juose balsavo ir vyrai, ir moterys, tai buvo visiškai nauja visoje Europoje. „Mes turime kuo didžiulis. Prieš daugiau nei 100 metų žmonės suprato, kad yra tam tikras lygiateisiškumas, kad neverta valstybės statyti ant pasenusių pagrindų, o reikia kurti naują, ambicingą visuomenę“, – sakė M. Nefas. Trečioji Nepriklausomybės akte įtvirtinta idėja – tautinė valstybė. Pasak M. Nefo, tuo laiku ši idėja buvo populiari ir reišė, kad viena tauta – lietuvių – turi sudaryti pagrindą. Valstybės kūrėjai stengėsi sujungti visas etnografines žemes, kuriose tebegyveno lietuviškai tebekalbantys arba kažkada kalbėję žmonės. Ketvirtoji, ne ką mažiau svarbi šiame istoriniame dokumente įtvirtinta idėja – Lietuvos sostinė Vilnius. M. Nefo teigimu, prieš 102 metus buvo svarbu tai pasakyti, nes į Vilnių pretendavo ir daugiau tautų – su nacionalistinėmis idėjomis atgimstantys baltarusiai, lenkai. Nors Vilnius tarpukariu Lietuvai iš esmės nepriklausė su nedideliais epizodais, tačiau tai buvo svarbu. Visų pirma, jos prisimenamos, įamžinamos vizualiais būdais. Istoriko manymu, jei nebūtų tokių ženklų, gana greitai svarbios istorijos detalės nueitų į užmarštį. Vienas žmonių, kurie tuo užsiima, yra ir skulptorius G. Karalius. Vadokliuose partizanų atminimui stovi jo kurtas „Vytis“. Šiuo metu šalia bažnyčios kyla paminklas Vadoklių krašto savanoriams. „Paminklas, kuris dabar kyla netoli bažnyčios, yra nuostabus to pavyzdys. Šių apylinkių žmonės įamžins savo kraštiečius, kurie prieš 100 metų padarė jiems, atrodytų, galbūt paprastą dalyką, o aš manyčiau – žygdarbį. Jie nuėjo ir pasakė: čia tvarką padarysime mes patys. Jie užsirašė savanoriais į kariuomenę ir ginklu įtvirtino tai, ką 1918-ųjų Vasario 16-ąją tie 20 žmonių užrašė

122 žodžiais“, – pabrėžė M. Nefas.

P. Žagunis padėkojo M. Nefui už pranešimą.

2. Iškilminga Panevėžio rajono Garbės piliečio vardo suteikimo ceremonija.

P. Žagunis suteikė žodį Garbės piliečio vardo suteikimo komisijos pirmininkui Antanui Pociui supažindinti su Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2020 m. sausio 23 d. sprendimu Nr. T-1 „Dėl Panevėžio rajono Garbės piliečio vardo suteikimo“.

A. Pocius perskaitė Savivaldybės tarybos sprendimą.

P. Žagunis pakvietė Garbės pilietį sėsti į kėdę.

A. Pocius skaitė Gedimino Karaliaus biografiją (pridedama).

Gediminui Karaliui įteiktos rajono Garbės piliečio regalijos, įremintas pažymėjimas bei ženkliukas.

P. Žagunis kvietė sveikinti naująjį rajono Garbės pilietį (sveikintojų sąrašas pridedamas).

P. Žagunis suteikė žodį Garbės piliečiui Gediminui Karaliui.

Dėkodamas už suteiktą Garbės piliečio vardą ir gausius sveikinimus, menininkas sakė, kad didžiuojasi suteiktu titulu. „Labai svarbu suvokti ir išlaikyti garbės, vienybės ir doros sampratą. Ji turi būti žmogaus širdyje, kūryboje, darbuose. Džiaugiuosi Garbės piliečio vardą gaudamas Vasario 16-ąją – Lietuvos valstybės atkūrimo dieną, tai prasminga ir simboliška“, – sakė G. Karalius. Skulptoriaus įsitikinimu, pažinti savo tautos praeitį yra šventa kiekvieno piliečio pareiga, o budinti ir kelti tautiečių savimonę, istoriją įprasminant darbais, – didi menininko misija.

Posėdžio pirmininkas Povilas Žagunis paskelbė iškilmingo posėdžio pabaigą ir kvietė pasiklausyti koncerto.

Posėdžio pirmininkas
Panevėžio rajono
savivaldybės meras

Povilas Žagunis

Posėdžio sekretorė

Vita Jareckienė